

**Національна академія наук України
Державна установа «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДУ «Інститут регіональних
досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»
Протокол №5 від 24 квітня 2025 р.

Голова Вченої ради Інституту

Василь КРАВЦІВ

Введено в дію наказом директора Інституту
від 30 квітня 2025 р. №60

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і
переведення осіб, які навчаються в ДУ «Інститут регіональних
досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», та надання їм
академічної відпустки**

Зміст

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	5
3. ПОНОВЛЕННЯ НА НАВЧАННЯ.....	9
4. ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	12
5. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК НАВЧАННЯ	14
6. ВІДРАХУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	14
7. ПОРЯДОК ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ АБО ЇХ СКЛАДНИКІВ.....	17

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», та надання їм академічної відпустки (надалі - Положення) розроблено відповідно до частини п'ятої статті 46 Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням вимог Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.02.2024 р. за №134, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.04.2024 р. за № 509/41854), інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, зайнятості та соціально-трудових відносин, Статуту ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» (далі – Інститут) і [Положення про організацію освітнього процесу в Інституті](#).

1.2. В цьому Положенні терміни вжиті у такому значенні:

академічна відпустка - переривання здобувачем вищої освіти навчання з підстав і причин, визначених цим Положенням, що унеможлиблюють виконання освітньо-наукової програми (далі – ОНП). На час академічної відпустки призупиняються права та обов'язки здобувача вищої освіти, виконання ним індивідуального плану навчальної та наукової роботи (далі – Індивідуального плану). На час академічної відпустки особи, які належать до певних категорій, визначених законодавством, зберігають за собою окремі права здобувача вищої освіти відповідно до цього Положення;

академічна різниця - це сукупність навчальних дисциплін та інших компонентів навчального плану відповідної ОНП Інституту, відсутніх в академічній довідці, навчальній картці чи в документі про попередньо здобуту освіту особи, що поновлюється, переводиться чи вступає на навчання до Інституту, та які не перезараховані (зараховані) відповідно до цього Положення;

академічна заборгованість – це встановлений факт невиконання студентом індивідуального плану, що полягає у незарахуванні вивчення освітнього компоненту і відповідної кількості кредитів ЄКТС внаслідок одержання негативного результату складання семестрового контролю;

вступ на основі (основа вступу) – раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти,

відрахування зі складу здобувачів освіти (далі - відрахування) - втрата особою статусу здобувача вищої освіти в порядку, визначеному цим Положенням, що має наслідком припинення прав та обов'язків здобувача вищої освіти;

вимоги до вступників на відповідну освітньо-наукову програму - раніше здобутий рівень освіти, спеціальність (спеціальності), на підставі яких здійснюється прийом на навчання, результати вступних випробувань, перелік яких визначається Умовами (Порядком) прийому на навчання для здобуття

вищої освіти, затверджених МОН, та Правилами прийому до аспірантури Інституту для здобуття наукового ступеня доктора філософії при вступі на відповідну конкурсну пропозицію (у формі відповідного набору сертифікатів та результатів зовнішнього незалежного оцінювання, національного мультипредметного тесту, вступних іспитів, єдиного фахового вступного випробування, єдиного вступного іспиту, єдиного державного кваліфікаційного іспиту, співбесіди, з урахуванням мінімального значення кількості балів вступних випробувань (конкурсного балу), джерела фінансування здобуття вищої освіти, громадянства та спеціальних умов участі у вступній кампанії тощо);

переведення - зміна здобувачем вищої освіти у порядку, визначеному цим Положенням:

- ОНП,
- форми здобуття вищої освіти,
- джерела фінансування здобуття вищої освіти,
- закладу вищої освіти із збереженням місця державного замовлення;

підсумковий контроль - контрольні заходи, що передбачають встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам ОНП у частині відповідного освітнього компонента;

поновлення на навчання - відновлення статусу здобувача вищої освіти після відрахування, набуття прав та обов'язків особи, що здобуває вищу освіту.

1.3. Відрахування, переривання навчання, а також продовження його строку, поновлення на навчання, переведення, допуск до продовження навчання здійснюються на підставі наказу директора Інституту. Відповідні відомості в строки та у порядку, визначеному законодавством, вноситься Інститутом до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

1.4. Це Положення регулює порядок:

1) переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються в Інституті з однієї ОНП на іншу (у тому числі зі зміною форми здобуття освіти);

2) переведення на навчання до Інституту здобувачів вищої освіти, які навчаються в інших закладах вищої освіти (наукових установах) України зі збереженням місця державного замовлення;

3) поновлення до складу здобувачів вищої освіти, які були відраховані з інших закладів вищої освіти України або з іноземних закладів вищої освіти;

4) поновлення до складу здобувачів вищої освіти осіб, які були відраховані з Інституту;

5) переведення здобувачів вищої освіти на інше джерело фінансування (із числа тих, які навчаються за кошти фізичних та/або юридичних осіб, на вакантні місця за рахунок державного бюджету або навпаки);

6) переривання навчання здобувачів вищої освіти та надання їм академічної відпустки;

7) допуску до навчання здобувачів вищої освіти, які отримали академічну відпустку, після її завершення;

8) переведення здобувачів вищої освіти, які успішно виконали індивідуальний план, на наступний рік навчання;

9) ліквідації академічної різниці;

10) відрахування здобувачів вищої освіти.

1.5. Розгляд заяв здобувачів вищої освіти та осіб, відрахованих із закладів вищої освіти, щодо їх переведення та поновлення на навчання, заяв здобувачів вищої освіти, які отримали академічну відпустку, про допуск до навчання після її завершення, проводиться у терміни і в порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян». За результатом розгляду заяви заявнику мають бути повідомлені умови поновлення/переведення/надання академічної відпустки або причина відмови.

1.6. Переведення здобувачів вищої освіти (крім переведення здобувачів вищої освіти на наступний рік навчання і переведення на навчання за кошти державного бюджету) здійснюється, як правило, під час канікул, передбачених графіком навчального процесу Інституту (крім випадків, передбачених чинним законодавством України). Поновлення до складу здобувачів вищої освіти осіб, які були відраховані з Інституту чи з інших акредитованих закладів вищої освіти, для денної форми здобуття освіти здійснюється, як правило, під час канікул, передбачених графіком навчального процесу Інституту.

Допускаються винятки за умови наявності поважних причин, підкріплених офіційними документами та визначених законодавством. Переведення осіб з однієї форми здобуття освіти на іншу в межах однієї спеціальності (освітньо-наукової програми), у випадках відсутності академічної різниці може здійснюватися, як виняток, упродовж семестру.

1.7. Переведення й поновлення здобувачів здійснюється, як правило, під час літніх або зимових канікул. Допускаються винятки за умови наявності поважних причин, підкріплених офіційними документами та визначених законодавством. Переведення осіб з однієї форми здобуття освіти на іншу в межах однієї спеціальності (освітньо-наукової програми), у випадках відсутності академічної різниці може здійснюватися, як виняток, упродовж семестру.

1.8. Переведення / поновлення здобувачів вищої освіти здійснюється з дотриманням встановлених ліцензійних обсягів.

1.9. У разі неотримання сертифіката про акредитацію ОНП здобувачі вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, мають право на переведення до іншого закладу вищої освіти, в якому відповідна ОНП акредитована, для завершення навчання за кошти державного (місцевого) бюджету з врахуванням вимог Порядку переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, до інших вищих навчальних закладів для завершення навчання за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету (затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 11.11.2015 р. № 927).

2. ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Здобувачі вищої освіти на підставі особистої заяви можуть бути *переведені*:

- з однієї ОНП на іншу;
- з однієї форми здобуття вищої освіти на іншу;
- з одного джерела фінансування на інше;

– з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за кошти фізичних (юридичних) осіб, переводяться за згодою особи, яка взяла на себе такі фінансові зобов'язання, з внесенням відповідних змін до договору про навчання між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу, укладеному відповідно до [частини шістнадцятої](#) статті 44 Закону України «Про вищу освіту».

2.2. Переведення здобувачів вищої освіти з одного закладу вищої освіти (наукової установи) до іншого, незалежно від форми навчання, спеціальності, здійснюється за згодою керівників обох закладів.

Переведення в межах Інституту з однієї ОНП на іншу або з однієї форми здобуття вищої освіти на іншу, або з одного джерела фінансування на інше здійснюється наказом директора.

2.3. Переведення здобувачів вищої освіти здійснюється на ОНП такого самого рівня вищої освіти, на такий самий або нижчий рік навчання з урахуванням вимог до вступників на відповідну ОНП та аналізу результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, стосовно її здатності успішно виконати зазначену у заяві про переведення ОНП. Особі може бути відмовлено в переведенні, якщо встановлена негативна оцінка її здатності успішно виконати відповідну ОНП.

Переведення на нижчий рік навчання здійснюється на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб.

2.4. При переведенні обов'язковим є виконання вимог до вступників на відповідну ОНП, встановлених в рік початку навчання особи за відповідним освітнім рівнем або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про переведення.

Виконання вимог до вступників на відповідну ОНП може здійснюватися до переведення або не пізніше дати допуску до атестації здобувачів вищої освіти. У разі невиконання цієї вимоги у встановлений строк, здобувач вищої освіти відраховується за порушення умов договору про навчання між Інститутом та вступником, укладеному відповідно до [частини шістнадцятої](#) статті 44 Закону України «Про вищу освіту», і не допускається до атестації здобувачів вищої освіти.

2.5. Обов'язковими умовами переведення є:

– попереднє або в строк до шести місяців після переведення виконання незарахованих освітніх компонентів навчального плану попередніх періодів навчання (при цьому обсяг незарахованих освітніх компонентів на день допуску до занять не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС);

– включення до індивідуального плану здобувача вищої освіти визначених ОНП Інституту для попередніх періодів навчання обов'язкових освітніх компонентів та/або передбаченого нею обсягу вибіркового освітніх компонентів (за необхідності);

– проходження передбачених законодавством етапів атестації здобувачів вищої освіти (за необхідності).

2.6. Наказ про переведення здобувача вищої освіти на іншу ОНП та/або форму здобуття освіти, та/або джерело фінансування, видається після укладання відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту» договору про навчання між Інститутом та вступником, а також договору про навчання між Інститутом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку переведення на навчання за кошти такої особи).

2.7. Здобувач вищої освіти, якого переведено на іншу ОНП або форму здобуття вищої освіти, після виконання вимог до вступників на відповідну ОНП на місця державного (регіонального) замовлення та умов переведення, може бути переведений на конкурсних засадах на вакантне місце державного (регіонального) замовлення в порядку, встановленому законодавством та Університетом. Переведення здобувачів вищої освіти з місць, які фінансуються за кошти фізичних або юридичних осіб, на місця державного (регіонального) замовлення здійснюється за погодженням з Радою молодих вчених, первинною профспілковою організацією (для осіб, які є членами відповідної профспілки) у встановленому законодавством порядку.

2.8. Переведення здобувачів вищої освіти з одного закладу вищої освіти до іншого зі збереженням місця державного замовлення, здійснюється за відсутності факту невиконання індивідуального плану, встановленого відповідно до вимог [Положення про організацію освітнього процесу в Інституті](#), на ОНП такої самої спеціальності, такого самого рівня вищої освіти без зміни форми здобуття вищої освіти та року навчання.

Здобувачі вищої освіти можуть бути переведені із збереженням місця державного замовлення до іншого закладу вищої освіти, у якому розміщене державне замовлення, надане тим самим державним замовником, і такий заклад вищої освіти здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за державним замовленням за ОНП тієї самої спеціальності і року навчання. Переведення здобувачів вищої освіти із збереженням місця державного замовлення здійснюється з дотриманням максимального (загального) обсягу державного замовлення в рік набору на перший рік навчання відповідного контингенту здобувачів вищої освіти в межах відповідних рівня вищої освіти, спеціальності або ОНП.

2.9. Переведення здобувачів вищої освіти з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення менше, ніж за шість місяців до розрахункового строку завершення навчання не допускається, крім передбачених законодавством випадків.

Здобувач вищої освіти, який бажає перевестись із збереженням місця державного замовлення до іншого закладу вищої освіти, подає у період з 01 січня по 10 лютого (включно) або з 01 червня по 10 липня (включно) на ім'я директора Інституту заяву (у паперовій або електронній формі) про переведення з одного закладу вищої освіти до іншого із збереженням місця державного замовлення та отримання академічної довідки. Одержавши згоду, здобувач вищої освіти звертається з відповідною заявою до керівника закладу вищої освіти, до якого він бажає перевестись, та додає академічну довідку.

Протягом п'яти робочих днів заява про переведення має бути розглянута у закладі освіти, до якого бажає перевестись здобувач вищої освіти, а заявник повідомлений про умови переведення або причину відмови.

У випадку прийняття позитивного рішення щодо переведення та після виконання здобувачем вищої освіти умов переведення керівник закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до закладу вищої освіти, в якому він навчався раніше, впродовж семи робочих днів направляє запит щодо одержання/передачі його особової справи.

Керівник закладу вищої освіти за місцем навчання здобувача вищої освіти, отримавши запит від закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти, на надсилання особової справи, впродовж семи робочих днів видає наказ про відрахування здобувача вищої освіти у зв'язку з його переведенням до іншого закладу вищої освіти із збереженням місця державного замовлення, і впродовж десяти робочих днів після видання наказу про відрахування передає або надсилає особову справу.

Керівник закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти із збереженням місця державного замовлення, після одержання особової справи та укладання договору про навчання відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту» впродовж семи робочих днів видає наказ про переведення.

2.10. Переведення на вакантні місця за державним замовленням здобувачів вищої освіти, які навчаються за кошти юридичних та/або фізичних осіб, в Інституті здійснюється на конкурсній основі з урахуванням його соціального статусу. При прийнятті рішення додатково враховуються: показники успішності, наукові та творчі досягнення, участь у громадському та науковому житті Інституту, відгук Ради молодих вчених та характеристика гаранта наукового керівника.

2.11. У разі відмови в акредитації освітньої програми, що не була акредитована раніше, або у разі закінчення дії сертифікату (рішення) про акредитацію освітньої програми та неотримання нового рішення про акредитацію освітньої програми, здобувачі вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, мають право на переведення до іншого закладу вищої освіти, в якому аналогічна освітня програма в межах тієї самої спеціальності акредитована, для завершення навчання за кошти державного (місцевого) бюджету, відповідно до Порядку переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, до інших вищих навчальних закладів для завершення навчання за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 927.

Обов'язок стосовно вирішення всіх питань такого переведення здобувачів вищої освіти покладається на керівника закладу вищої освіти, де навчаються здобувачі.

2.12. Розгляд справ щодо переведення здійснюється:

- приймальною комісією Інституту: розгляд заяв здобувачів вищої освіти інших закладів вищої освіти щодо їх переведення на навчання до Інституту;

переведення з однієї освітньої програми на іншу в межах Інституту. Доповідачами на засіданні приймальної комісії з вказаних питань є гаранті ОНП, по яких здійснюється підготовка здобувачів відповідної ОНП;

- вченою радою Інституту: розгляд заяв здобувачів вищої освіти, які навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб, щодо переведення на вакантні місця за державним замовленням (у порядку, передбаченому Положенням про переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються за кошти фізичних та/або юридичних) осіб, на вакантні місця державного замовлення у Національному університеті водного господарства та природокористування);

- директором (заступником з наукової роботи) (за поданням завідувача аспірантури): переведення з однієї форми здобуття освіти на іншу за тією ж ОНП; переведення здобувачів вищої освіти, які успішно виконали індивідуальний план, на наступний рік навчання.

3. ПОНОВЛЕННЯ НА НАВЧАННЯ

3.1. Особи, відраховані до завершення навчання за певною ОНП, можуть бути **поновлені на навчання** на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб в межах ліцензованого обсягу на відповідному курсі (році навчання) денної/заочної форми.

Заява про поновлення на навчання розглядається приймальною комісією Інституту протягом п'яти робочих днів, після чого заявник повинен бути письмово поінформований (у тому числі засобами електронного поштового зв'язку) про строки, порядок і умови поновлення на навчання або про причину відмови.

3.2. Поновлення до складу здобувачів вищої освіти здійснюється директором Інституту незалежно від причин відрахування, тривалості перерви в навчанні, форми здобуття вищої освіти, ОНП, джерела фінансування за умов:

- виконання вимог до вступників на відповідну ОНП згідно з пунктом 3.3 цього Положення;

- позитивної оцінки результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, здатності особи успішно виконати відповідну освітню програму. Особі може бути відмовлено в поновленні на навчання, якщо встановлена негативна оцінка її здатності успішно виконати відповідну освітню програму. Оцінювання здійснюється в порядку, передбаченому пунктом 3.4 цього Положення;

- визнання результатів попередніх періодів навчання здійснюється відповідно до розділу 7 цього Положення;

- погодження з Радою молодих вчених, первинною профспілковою організацією (для осіб, які є членами відповідної профспілки) в порядку, передбаченому цим Положенням.

3.3. Поновлення на навчання може здійснюватися на ОНП того самого рівня вищої освіти на такий самий або нижчий рік навчання, або на освітній програмі нижчого рівня вищої освіти, на таку саму або іншу форму здобуття освіти.

Обсяг незарахованих кредитів освітніх компонентів на день поновлення не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС.

При поновленні на навчання на освітню програму з іншої спеціальності, а також при поновленні з іноземного закладу вищої освіти незалежно від спеціальності, обов'язковим є виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму, встановлених в рік початку навчання контингенту здобувачів освіти за відповідним рівнем освіти, до якого приєднується особа, або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про поновлення.

Особи, відраховані за невиконання індивідуального плану, можуть бути поновлені лише в наступному навчальному році (на той самий семестр, невиконання індивідуального плану якого стало причиною відрахування) і, як правило, на умовах фінансування за рахунок фізичних/юридичних осіб.

3.4. Виконання особою, яка подала заяву про поновлення на навчання, вимог до вступників на відповідну освітню програму, може здійснюватися:

- до поновлення на навчання;
- не пізніше дати допуску до атестації здобувачів вищої освіти. У разі невиконання цієї вимоги у встановлений строк, здобувач вищої освіти відраховується за порушення умов договору про навчання між закладом вищої освіти та вступником, укладеному відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту», і не допускається до атестації здобувачів вищої освіти.

3.5. Для оцінювання здатності успішно виконати освітню програму в Інституті створюється Комісія з оцінювання здатності особи успішно виконати ОНП до складу якої входять: заступник директора з наукової роботи – голова комісії; гарант ОНП – член комісії; завідувач профільного відділу Інституту – член комісії. Комісія з оцінювання здатності особи успішно виконати освітню програму розглядає результати попереднього навчання, загальну успішність та здобуті результати навчання особи яка претендує на переведення (поновлення) та проводить з нею усну співбесіду щодо здатності успішно виконати відповідну ОНП. За результатами співбесіди та розглянутих матеріалів комісія робить висновок в протоколі співбесіди щодо здатності особи, яка претендує на переведення (поновлення), успішно виконати відповідну освітню програму («здатен», «не здатен»).

3.6. Порядок визнання результатів попереднього навчання, кредитів ЄКТС, зарахування освітніх компонентів, виконання індивідуального плану наукової роботи, інші умови при поновленні на навчання (далі - умови поновлення) визначаються в VII розділі цього Положення. При цьому обов'язковими умовами є:

- попереднє або в строк до шести місяців після поновлення на навчання виконання незарахованих освітніх компонентів навчального плану попередніх періодів навчання (при цьому обсяг незарахованих освітніх компонентів на день поновлення не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС);
- включення до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти визначених ОНП для попередніх періодів навчання обов'язкових освітніх компонентів та/або передбаченого нею обсягу вибіркових освітніх компонентів (за необхідності);

- проходження передбачених законодавством етапів атестації здобувачів вищої освіти (за необхідності).

Зарахування обов'язкових освітніх компонентів (індивідуального плану наукової роботи) або їх складників здійснюється в порядку, визначеному в цьому Положенні, за умови, що під час попередніх періодів навчання особа здобула передбачені освітньою програмою або аналогічні результати навчання. Як вибіркові за заявою здобувача вищої освіти зараховуються, зокрема, освітні компоненти попереднього навчання, що не можуть бути зараховані як обов'язкові.

3.7. Особи, які поновлені на навчання, після виконання вимог до вступників на відповідну ОНП за державним (регіональним) замовленням та умов поновлення, можуть бути переведені на навчання на вакантні місця державного (регіонального) замовлення у порядку, встановленому законодавством та пунктом 2.12 цього Положення.

Особи, які здобували вищу освіту за державним (регіональним) замовленням, і які після наданої їм в установленому порядку академічної відпустки з причин, зазначених в пункті 4.2 цього Положення, а також особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до [Закону України](#) «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та членів їхніх сімей», після їх звільнення поновлюються на навчання в Інституті на ОНП з тієї ж спеціальності на місця державного (регіонального) замовлення.

Учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни за їх заявою поновлюються на навчання на ОНП з тієї самої спеціальності на місця державного (регіонального) замовлення незалежно від джерела фінансування їх навчання протягом попередніх періодів (до відрахування), крім передбачених законодавством випадків.

3.8. Розгляд справ щодо поновлення здійснюється приймальною комісією Інституту. Доповідачем на засіданні приймальної комісії з вказаних питань є гаранті ОНП, по яких здійснюється підготовка фахівців.

3.9. При реорганізації або ліквідації Інституту поновлення осіб, які навчалися на місцях державного (регіонального) замовлення, здійснюється із збереженням джерела фінансування. Обов'язок стосовно вирішення всіх питань продовження та завершення навчання здобувачами вищої освіти покладається на засновника (засновників) Інституту.

3.10. Наказ про поновлення на навчання видається після укладання відповідно до [частини шістнадцятої](#) статті 44 Закону України «Про вищу освіту» договору про навчання між Інститутом та вступником, а також договору про навчання між Інститутом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку поновлення на навчання за кошти такої особи).

4. ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Переривання навчання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом надання їм *академічної відпустки*. Такі особи не відраховуються з числа здобувачів вищої освіти.

Дія договору про навчання між вступником та Інститутом, а також між Інститутом та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати, укладені відповідно до [частини шістнадцятої](#) статті 44 Закону України «Про вищу освіту», зупиняється на строк надання академічної відпустки.

4.2. Здобувач має право на перерву в навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання ним Індивідуального плану з таких причин:

4.2.1. за медичними показаннями, що унеможливають поєднання відновлювального лікування з навчанням (у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребує тривалого відновлювального лікування); загострення хронічних захворювань або часті захворювання (понад один місяць впродовж півріччя); анатомічні дефекти, що не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання;

4.2.2. у зв'язку з участю в програмі академічної мобільності - якщо навчання чи стажування в освітній або науковій установі (у тому числі іноземної держави) унеможливає виконання учасником академічної мобільності індивідуального плану за основним місцем навчання;

4.2.3. у зв'язку з призовом на військову службу (призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, призову на строкову військову службу, вступу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військову службу за контрактом відповідно до законодавства);

4.2.4. у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням здобувача, який поєднує навчання з роботою;

4.2.5. у зв'язку із сімейними обставинами - перерва у навчанні, процедуру надання якої визначає заклад вищої освіти, та яка надається здобувачу вищої освіти на підставі його вмотивованої заяви на строк не більше одного року за весь період навчання за відповідним рівнем вищої освіти;

4.2.6. у зв'язку з вагітністю та пологами; доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

4.2.7. якщо дитина здобувача вищої освіти згідно з медичним висновком потребує домашнього догляду до досягнення дитиною шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених [пунктом 3](#) частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки». Тривалість академічної відпустки з цієї причини не може перевищувати тривалості соціальної відпустки, наданої відповідно до [Закону України](#) «Про відпустки», але за бажанням здобувача вищої освіти може надаватися на строк, менший за таку соціальну відпустку.

4.3. Для надання академічної відпустки здобувачі вищої освіти звертаються до служби аспірантури та організаційно-інформаційного

забезпечення Інституту із заявою в паперовій або електронній формі, в якій зазначають причину, строк академічної відпустки, а також підставу. До заяви додаються такі документи:

–з причин, зазначених у пункті 4.2.1. - медичні документи, на підставі яких визначено необхідність надання академічної відпустки за медичними показаннями. Академічна відпустка за медичними показаннями здобувачам вищої освіти з числа іноземців може надаватись на підставі легалізованої (крім випадків, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана у встановленому законом порядку) медичної довідки, отриманої в іноземній державі, що подається до закладу вищої освіти разом з нотаріально засвідченим перекладом українською мовою;

–з причин, зазначених у пункті 4.2.2. - документи, що засвідчують участь здобувача вищої освіти у програмі академічної мобільності, що реалізується відповідно до законодавства;

–з причин, зазначених у пункті 4.2.4. - підтверджуючий документ з місця роботи здобувача вищої освіти щодо довгострокового службового відрядження із зазначенням його строку;

–з причин, зазначених у пункті 4.2.5. - документи, які можуть підтвердити викладені у вмотивованій заяві щодо отримання академічної відпустки обставини (за наявності);

–з причин, зазначених у пункті 4.2.6. - один з документів: листок непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами; свідоцтво про народження дитини;

–з причин, зазначених у пункті 4.2.7. - медичний висновок про те, що дитина потребує домашнього догляду (до досягнення нею шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених [пунктом 3](#) частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки»), або інший документ, що є підставою для надання академічної відпустки за сімейними обставинами.

4.4. Надання академічної відпустки здійснюється за наказом директора Інституту, у якому зазначаються причина, підстава для надання та тривалість, у тому числі посилання на тривалість відпустки, встановлену законодавством (у разі необхідності).

4.5. Після завершення строку переривання навчання, наданого здобувачу вищої освіти у визначеному цим Положенням порядку, особа може бути поновлена на навчання шляхом допуску до освітнього процесу

4.6. Допуск до освітнього процесу здобувачів вищої освіти, у яких завершився строк переривання навчання, здійснюється наказом директора Інституту на підставі заяви здобувача вищої освіти, що подана у письмовій або електронній формі не пізніше, ніж за п'ять днів до завершення строку академічної відпустки.

Здобувачі вищої освіти, які у визначений цим пунктом термін не подали документи для оформлення допуску до освітнього процесу або продовження строку академічної відпустки, відраховуються із аспірантури Інституту за порушення умов договору про навчання.

4.7. Після закінчення академічної відпустки й поновлення аспіранта він продовжує виконувати Індивідуальний план.

4.8. Спірні питання щодо надання або продовження строку академічної відпустки, допуску здобувача вищої освіти до освітнього процесу розглядаються Інститутом за участю ради молодих вчених у судовому порядку.

5. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК НАВЧАННЯ

5.1. Переведення на наступний рік навчання здобувачів третього рівня вищої освіти здійснюється наказом директора на підставі рішення Вченої ради Інституту.

5.2. Датою переведення є день, наступний після завершення згідно із затвердженим графіком навчального процесу, виконання здобувачем вищої освіти всіх видів навчальної роботи (теоретичне навчання, самостійна робота, екзаменаційна сесія, педагогічна практика), наукової роботи та канікулів запланованих на відповідний рік, але не може бути пізнішою ніж дата початку нового навчального року.

5.3. Здобувачам вищої освіти, які на момент річної атестації мають незараховані освітні компоненти індивідуального плану навчальної роботи та невиконані завдання індивідуального плану наукової роботи, розпорядженням директора Інституту встановлюється термін їх складання / виконання.

5.4. Якщо з об'єктивних (поважних) причин (за станом здоров'я, у зв'язку з призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами, навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах /у тому числі іноземних держав/) здобувач вищої освіти не може скласти академічну заборгованість, йому, за наявності відповідних підстав, рішенням директора, може бути надано право на повторне покращення поточної успішності.

6. ВІДРАХУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.1. Підстави для відрахування здобувачів вищої освіти визначені частиною першою статті 46 Закону України «Про вищу освіту» та частиною шостою статті 42 Закону України «Про освіту».

6.2. Підставами для **відрахування** здобувача вищої освіти можуть бути:

- завершення навчання за відповідною ОНП;
- власне бажання здобувача;
- переведення здобувача до іншого навчального закладу (наукової установи);
- невиконання здобувачем Індивідуального плану;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- порушення академічної доброчесності;
- інші випадки, передбачені законодавством.

6.3. Відрахування за невиконання Індивідуального плану здійснюється із дотриманням сукупності таких вимог:

6.3.1. факт невиконання індивідуального плану встановлюється за результатами підсумкового контролю або атестації здобувачів;

6.3.2. відрاهування у зв'язку із невиконанням індивідуального плану у частині отримання за результатами підсумкового контролю незадовільної оцінки можливе лише за умов, якщо здобувачу була надана можливість:

– покращення результатів підсумкового контролю з відповідного освітнього компонента незалежно від кількості отриманих незадовільних оцінок, але здобувач вищої освіти у встановлений строк не скористався такою можливістю або за результатами повторного проходження підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку;

– оскарження (апеляції) у порядку рішення, дії або бездіяльності педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, посадових осіб Інституту щодо організації і проведення підсумкового контролю, але здобувач вищої освіти у встановлений строк не скористався такою можливістю або його скаргу було обгрунтовано відхилено;

6.3.3. здобувач не може бути відрхований за невиконання індивідуального плану до закінчення строку підсумкового контролю поточного навчального періоду або до строку початку атестації здобувачів, якщо таке невиконання є наслідком обставин непереборної сили, що встановлено комісією Інституту, створеною за участю представників Ради молодих вчених.

6.4. У випадку відрхування здобувача вищої освіти з числа осіб, які навчаються на місцях державного (регіонального) замовлення, на підставах, передбачених [Порядком відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2015 року № 658 або [Порядком призначення і виплати стипендій](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 року № 882.

6.5. Продовження навчання таким здобувачем вищої освіти може здійснюватися за його заявою шляхом переведення на навчання за кошти фізичних (юридичних) осіб. У разі неподання такої заяви у строк до п'яти робочих днів здобувач вищої освіти відрховується за порушення умов договору про навчання в закладі вищої освіти, укладеного відповідно до [частини шістнадцятої](#) статті 44 Закону України «Про вищу освіту».

6.6. Відрхування здобувачів вищої освіти оформлюється наказом за підписом директора з доданням наступних документів:

- у зв'язку із закінченням навчання: наказ формується на підставі протоколу атестаційної комісії;

- у зв'язку із захистом дисертації: у разі дострокового захисту дисертації аспірант (докторант) має право бути відрхованим з аспірантури (докторантури) до завершення нормативного строку підготовки наказом ректора на підставі особистої заяви та документів, що підтверджують присудження йому ступеня доктора філософії або доктора наук. Аспірант або докторант у разі дострокового захисту дисертації відрховується з аспірантури або докторантури з дати набрання чинності наказом закладу про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням

одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті закладу на відповідний рік підготовки;

- *за власним бажанням*: заява здобувачів вищої освіти, на заяві - резолюція наукового керівника, що засвідчує згоду на відрахування. Відрахування за власним бажанням можливе за відсутності заборгованості з оплати за навчання за договором;

- *у зв'язку з переведенням до іншого закладу вищої освіти*: копія заяви здобувачів вищої освіти, про дозвіл переведення до іншого закладу вищої освіти, запит з іншого закладу вищої освіти на отримання особової справи; на заяві - резолюція наукового керівника, що засвідчує згоду на відрахування;

- *за невиконання індивідуального плану*: наказ формується на основі протоколу атестаційної комісії із зазначенням фактів невиконання індивідуального плану;

- *за порушення умов договору*: подання завідувача аспірантури про несплату за освітні послуги за інформацією від бухгалтерії Інституту;

- *за порушення правил внутрішнього розпорядку*: подання директора інституту із зазначенням порушень, за які відраховується здобувач вищої освіти;

- *за порушення академічної доброчесності*: подання наукового керівника / гаранта ОНП із зазначенням порушень академічної доброчесності, за які відраховується здобувач вищої освіти; на подані - пояснення здобувача вищої освіти, або запис про відмову надавати пояснення

6.7. Після отримання запиту від закладу вищої освіти, до якого переводиться здобувач вищої освіти на надсилання особової справи, видається наказ про відрахування здобувача вищої освіти у зв'язку з його переведенням до іншого закладу вищої освіти впродовж семи робочих днів, і впродовж десяти робочих днів після видання наказу про відрахування передається або надсилається особова справа. В Інституті залишаються копії академічної довідки, копія індивідуального плану здобувача та реєстр пересланих документів. Порядок збереження цих документів такий самий, як і особових справ здобувачів вищої освіти.

6.8. Особі, яка відрахована із Інституту у порядку, визначеному цим Положенням (крім відрахування у зв'язку із захистом та, якщо особа не приступила до занять), видається *академічна довідка*, що містить інформацію про результати навчання, назви компонент освітньої програми, отримані оцінки (кількість балів) та здобуту кількість кредитів ЄКТС, причину відрахування та інші відомості.

Здобувачу вищої освіти, який навчався в декількох закладах вищої освіти, видається академічна довідка, до якої вносяться оцінки (кількість балів), отримані ним під час навчання в цих закладах освіти. В цьому випадку до академічної довідки перед переліком компонент освітньої програми, складених в Інституті, вносяться компоненти ОНП, складені в інших закладах вищої освіти та вказується назва цих закладів освіти. До академічної довідки не вносяться компоненти ОНП, з яких здобувач вищої освіти отримав незадовільні оцінки. Здобувачам вищої освіти, які відраховані з першого року навчання і не складали компоненти освітньої програми видається академічна довідка з записом, що здобувач вищої освіти компоненти ОНП не складав.

Реєстрація академічних довідок проводиться завідувачем аспірантури у Журналі реєстрації видачі академічних довідок встановленої форми, до якого заносяться такі дані: порядковий реєстраційний номер; прізвище, ім'я, по батькові особи, яка одержала академічну довідку; серія і номер академічної довідки; назва ступеня вищої освіти, спеціальності (спеціалізації), освітньої програми, кваліфікації; рік навчання; дата і номер наказу про відрахування; дата видачі; підпис особи, яка одержала довідку.

6.9. Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти.

7. ПОРЯДОК ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ОBOB'ЯЗКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ АБО ЇХ СКЛАДНИКІВ

7.1. Встановлення академічної різниці здійснюється наказом ректора на підставі співставлення інформації, наведеної в академічній довідці або документі про попередню здобуту освіту здобувача вищої освіти за весь період попереднього навчання та/або в індивідуальному плані аспіранта (з урахуванням порівняння результатів навчання ОНП, за якими навчався здобувач), із навчальним планом, за яким здійснюється поновлення/переведення/допуск до навчання.

7.2. Академічна різниця виникає як наслідок наявності академічних розбіжностей в обов'язкових компонентах ОНП (перелік освітніх компонент, що не вивчалися) та академічних розбіжностей з освітніх компонент (перелік освітніх компонент, що вивчалися у не повному обсязі). Академічною різницею не вважаються вибіркові компоненти ОНП.

7.3. При переведенні здобувачів вищої освіти зарахування обов'язкових освітніх компонентів або їх складників здійснюється за умови, що під час попередніх періодів навчання особа здобула передбачені ОНП або аналогічні результати навчання. Як вибіркові за заявою здобувача вищої освіти зараховуються, зокрема, освітні компоненти попередніх періодів навчання, що не можуть бути зараховані як обов'язкові.

Результати попереднього навчання зараховуються здобувачу вищої освіти за умови відповідності результатів навчання освітніх компонентів та їхнього кредитного виміру ОНП, на якій здійснюватиметься навчання.

Здобувачеві вищої освіти, який переводиться/поновлюється на навчання, можуть бути зараховані також навчальні дисципліни (практики), зміст яких (очікувані результати навчання), описані в академічній довідці, ОНП і в навчальному плані, збігаються, а зафіксований в академічній довідці обсяг кредитів складає не менш як 75% від кредитного виміру в навчальному плані.

7.4. Перезарахування освітніх компонентів здійснюється на підставі заяви здобувача та за згодою гаранта відповідної ОНП.

Перезарахування результатів вивчення здобувачем вищої освіти освітніх компонент згідно з індивідуальним планом здійснює гарант ОНП, шляхом їх

порівняння (відповідність змісту компонент освітньої програми, загальний обсяг у годинах та кредитах ЄКТС).

7.5. При перезарахуванні освітнього компонента зберігається раніше здобута позитивна оцінка навчальних досягнень студента. Оцінки національної шкали навчальних досягнень переводяться в 100- бальну шкалу відповідно до чинної в Інституті шкали оцінювання за середнім значенням. Якщо оцінка з дисципліни складається з декількох оцінок, то претенденту виставляється середньозважена.

7.6. Претендент на переведення/поновлення має право відмовитися від перезарахування дисципліни, якщо його не влаштовує отримана раніше оцінка, та скласти її як академічну різницю або вивчати.

7.7. Академічною різницею не вважаються: форма підсумкового контролю («екзамен» – «залік»); відсутність кваліфікаційної роботи з дисципліни.

7.8. Форма підсумкового контролю з незарахованих освітніх компонентів (академічної різниці) під час поновлення / переведення визначається відповідно до вимог ОНП.

7.9. Основною формою оволодіння навчальним матеріалом під час ліквідації нормативного обсягу академічної різниці є консультації з відповідними викладачами (згідно графіків консультацій) та самостійна робота. З метою сприяння підготовці до виконання складання академічної різниці, здобувача вищої освіти служба аспірантури та організаційно-інформаційного забезпечення ознайомлює з графіком консультацій викладачів, дисципліни яких винесені в академічну різницю, надає необхідну консультативно-роз'яснювальну допомогу. Викладачі Інституту, за якими закріплені дисципліни, що складають академічну різницю, надають необхідні навчально-методичні вказівки та рекомендації для самостійної роботи.

7.10. Ліквідація академічної різниці здобувачами вищої освіти, які переводяться або поновлюються на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб, відбувається на платній основі. Розрахунок оплати здійснюється у відповідності до кількості кредитів які складають академічну різницю.

В разі поновлення/переведення на навчання служба аспірантури та організаційно-інформаційного забезпечення формує наказ про допуск до складання академічної різниці. Якщо для особи, щодо поновлення, переведення або допуску до навчання якої приймальною комісією (повноважною особою - відповідно до цього Положення) прийнято позитивне рішення з умовою попереднього складання академічної різниці, видається наказ ректора про допуск до їх складання, який доводиться до відома заявника і відповідальних осіб. Граничним терміном ліквідації академічної різниці у такому випадку є останній робочий день перед початком занять у семестрі, на який здійснюється поновлення/переведення. Особа, яка не ліквідувала академічну різницю у встановлений термін, позбавляється права на поновлення (переведення).

7.11. Якщо для особи, щодо поновлення, переведення або допуску до навчання якої прийнято позитивне рішення з умовою попереднього складання академічної різниці, видається наказ директора про допуск до їх складання, який доводиться до відома заявника і відповідальних осіб. Граничним терміном

ліквідації академічної різниці у такому випадку є останній робочий день перед початком занять у семестрі, на який здійснюється поновлення/переведення. Особа, яка не ліквідувала академічну різницю у встановлений термін, позбавляється права на поновлення (переведення).

7.12. Якщо для особи, щодо поновлення, переведення або допуску до навчання якої прийнято позитивне рішення з умовою ліквідації академічної різниці після зарахування, граничний термін її складання вказуються у наказі про поновлення/переведення здобувача вищої освіти, але він не перевищує шести місяців. Порухення здобувачем вищої освіти визначеного граничного терміну складання академічної різниці є підставою для його відрахування за невиконання індивідуального плану.

7.13. Особа, яка повинна скласти академічну різницю за кошти фізичних та/або юридичних осіб, пише на ім'я директора Інституту заяву з проханням надати їй платну послугу з проведення консультацій для вивчення освітніх компонент ОНП.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний протягом семи робочих днів після дати наказу про допуск до складання академічної різниці укласти угоду про надання додаткових освітніх послуг та оплатити вартість цих послуг.

Відділ аспірантури формує заліково-екзаменаційні відомості для складання академічної різниці, визначає викладачів та інформує їх про осіб, які повинні скласти академічну різницю із відповідних освітніх компонент навчального плану ОНП та про їх кількість для ліквідації академічної різниці.

7.14. Результати складання екзаменів/заліків з освітніх компонент академічної різниці вносяться в окрему заліково-екзаменаційну відомість.

7.15. За умови ліквідації академічної різниці завідувач аспірантури подає директорові службову записку про допуск до подальшого навчання відповідного студента.